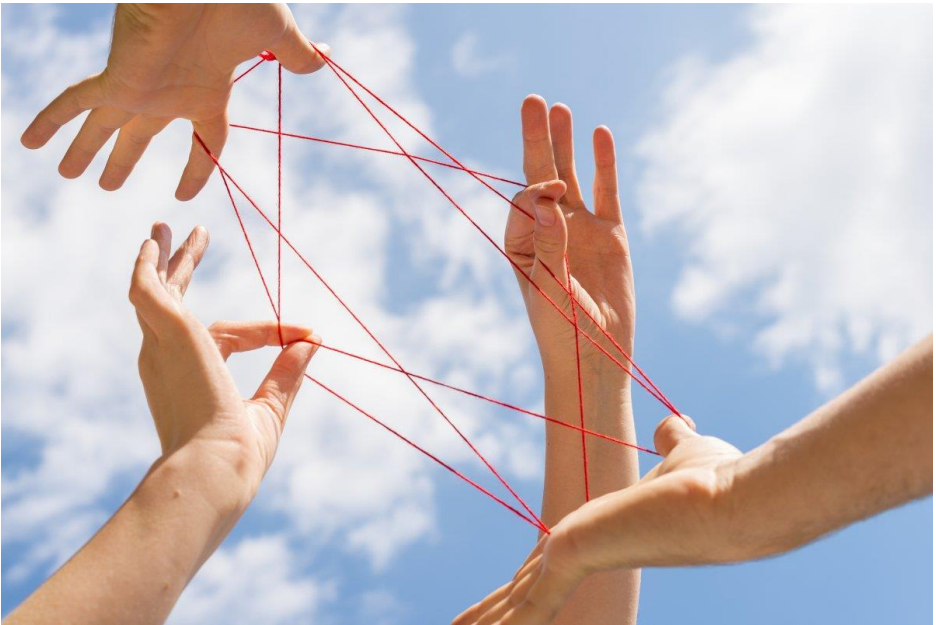

**pelgrimswandeling
bij het begin van de Veertigdagentijd**

Kluis Bolderberg & overal in Limburg

**onzichtbare draden
van verbondenheid**

van Aswoensdag 17 tot zondag 21 februari 2021

Pelgrimswandeling ?

*Misschien ben je net om deze reden naar hier gekomen ...
Maar het kan ook dat jij dit boekje toevallig in handen krijgt
en je afvraagt:*

“Een pelgrimswandeling ... wat is dat voor iets?”

*In corona-tijd kreeg ‘wandelen’ een flinke boost.
Het is één van de weinige ontspanningsactiviteiten
die altijd mogelijk zijn gebleven.*

*Vele mensen hebben (her)ontdekt hoe waardevol ‘wandelen’ kan zijn:
het brengt je nauw in contact met de natuur,
je praat op een andere wijze met medemensen,
het geeft je rust en brengt je dus ook dichterbij jezelf.
Er zijn ook mensen die het best al wandelend kunnen bidden.*

*Je kan gaan ‘wandelen’ om in zo ‘n kort mogelijke tijd
zoveel mogelijk kilometers af te leggen.
Alle respect voor wie daarvoor kiest ...*

*Bij een ‘pelgrimswandeling’
staat de uiterlijke weg (de route die je stapt)
in dienst van een innerlijke weg:
wandelen helpt je om te onthaasten en te vertragen;
je komt in voeling met de diepere lagen van je bestaan.
Wandelen wordt bezinnen ...*

*‘Bezinnend wandelen’ ...
... dat is waar het in een pelgrimswandeling om gaat!
We hopen dat ook jij de rijkdom hiervan mag ervaren !*

Met een hartelijke groet,

de vrijwilligers van Pelgrimspastoraal Bisdom Hasselt

Pelgrimswandeling in Coronatijd

Daar er - alvast tot 1 maart - geen georganiseerde groepsactiviteiten mogen plaatsvinden, schakelen we met Pelgrimspastoraal - naar het voorbeeld van de wandelclubs - over op zogenaamde 'permanente wandelingen': gedurende een bepaalde periode wordt een wandeling aanbevolen en - indien nodig - wordt er ook bewegwijzering voorzien; zo kunnen mensen individueel of in een groep van max. 4 personen op een zelfgekozen moment de wandeling afleggen.

Vanuit Pelgrimspastoraal voegen we er dit tochtboekje aan toe, zodat jouw wandelen ook bezinnen kan worden.

Geniet ervan!

Pelgrimswandeling in Bolderberg

Het startpunt is in (het portaal van) de kerk van Bolderberg, waar je dit tochtboekje vindt. Hier kan je het startmoment lezen en overwegen ...

Bij het verlaten, ga je naar links tot aan het rondpunt. Hier sla je rechtsaf richting domein Bovy. Vanaf hier volg je de groene (3,8 km), blauwe (5,3 km) of rode (11,8 km) route. Verspreid over je tocht, hou je driemaal halt voor een opstapje. Als je met meerderen samen wandelt, kan je afspreken om na elk opstapje tien minuten in stilte te stappen en daarna kort uit te wisselen.

Ongeveer 1 km voor het einde van jouw tocht, passeer je aan de Kluis van Bolderberg. De kluis kapel is geopend. Je kan daar even gaan zitten voor het slotmoment. Vervolgens kan je in het torenkamertje (links achteraan) iets schrijven in het intentieboek: zo leg je verbinding met de pelgrims die voor en na jou komen. Aan de uitgang van de kapel mag je een kaartje (met dezelfde afbeelding als de voorpagina van dit boekje) mee naar huis nemen.

Gelieve de Corona-preventie maatregelen strikt na te leven.

Startmoment *in de hal van de kerk* **onzichtbare draden van verbondenheid**

Welkom

Fijn dat je dit tochtboekje ter hand neemt om al wandelend te bezinnen en zo bewust de veertigdagentijd in te stappen.

Misschien kom je onderweg toch enkele pelgrims tegen. Maar zelfs als dit niet zo is, weten we ons toch verbonden met vele andere mensen in ons bisdom, die hier of elders ook deze pelgrimswandeling beleven.

En zo zitten we al volop in ons thema: via onzichtbare draden zijn we met elkaar verbonden!

Het thema: onzichtbare draden van verbondenheid

Elke mens is een individu, een unieke persoon ... maar een mens is geen eiland! In je eentje kan je misschien een tijdje overleven, maar zeker niet zinnig leven!

Er zijn vele van die leven-gevende verbindingen: er is de verbinding met de natuur, de verbinding met medemensen, de verbinding met 'het goddelijke'. En het is zeker ook belangrijk dat je verbonden bent met jezelf.

Op een aantal momenten beleef je die levensdraden uitdrukkelijk: door de natuur in te trekken, samen te komen met mensen, te bidden, ... Meestal zijn deze draden onzichtbaar, maar dat maakt ze natuurlijk niet minder belangrijk.

In deze coronatijd hebben vele mensen - vaak omwille van het gemis - het belang van deze levensdraden herontdekt.

De veertigdagentijd is van oudsher een tijd om onze levensdraden te versterken.

Daarom gaan we vandaag met dit thema op weg ...

Pelgrimszegen

naar Peter Müller

Moge de God van alle wegen,
je zegenen en beschermen.

Breek op en vertrek
uit bezorgde gedachten,
uit verstarde gewoontes,
uit knellende verwachtingen.

Wees opmerkzaam onderweg,
met lichaam en ziel,
met al je zintuigen,
met vertrouwen en met heel je hart.

Moge de God van alle wegen, je begeleiden,
wanneer je tocht je naar nieuwe plekken leidt,
wanneer je je op onzeker terrein begeeft,
wanneer je natuur, mensen, geloof en cultuur ontmoet.

Moge de zon je gezicht verwarmen,
de wind je een duwtje in de rug geven,
de regen je leven verfrissen,
de wegwijzers je leiden naar je doel.

Moge de God van alle wegen
je zegenen en beschermen,
op jouw levenslange pelgrimstocht!

Eerste opstapje   *na ¼ van de wandeling* **de levensdraad met de natuur**

* **Een stukje uit het Evangelie**   *Lucas 4, vanuit: Bijbel in gewone taal*

Bij zijn doopsel was de heilige Geest in Jezus gekomen ...
Die Geest liet Jezus naar de woestijn gaan ...
In de woestijn probeerde de duivel Jezus ertoe aan te zetten
om de draden met God te verbreken ...

Veertig dagen lang at Jezus niets.

Toen de veertig dagen voorbij waren, had hij erge honger.

Toen zei de duivel:

“ Jij bent toch de Zoon van God!?

Zeg dan tegen deze steen dat hij in een brood moet veranderen!”

Maar Jezus antwoordde:

“ In de heilige boeken staat:

Alleen van brood kan een mens niet leven.”

* **De levensdraad met de natuur**

“Moeder Natuur is boos”, “Moeder Natuur neemt wraak”, “Moeder Natuur waarschuwt de mensheid via corona dat ze totaal op de verkeerde weg zit” ... je hebt deze uitspraken ongetwijfeld de voorbije weken ook zien passeren. Zonder dit te overdrijven, kunnen we toch niet ontkennen dat er in de natuur en de schepping een zekere harmonie verstoord dreigt te worden (klimaatopwarming en dergelijke).

Anderzijds hebben mensen in deze coronatijd de natuur herontdekt. Toen we in de eerste *lockdown* geen onnodige verplaatsingen mochten maken, gingen we met z'n allen plots wandelen in onze eigen omgeving, met verrassende ontdekkingen tot gevolg. En ook in de tweede *lockdown* piekt het aantal wandelaars: op een zondag blijf je best weg uit de grote natuurgebieden, wegens ‘te druk’!

Het Scheppingsverhaal vertelt hoe God de mens laat 'heersen' over de schepping. Het woord 'heersen' moeten we goed verstaan. Het betekent 'op een koninklijke wijze zorg dragen voor'. Het woord 'beheren' is een betere term ...

In dit stukje Evangelie daagt 'de duivel' (je hoeft dit niet als een persoon te zien; je kan het ook 'de vreemde aantrekkingskracht van het kwaad' noemen ...) Jezus uit om zijn beste krachten te gebruiken om de schepping naar zijn hand te zetten. Jezus weigert dit kordaat. Hij wil de levensdraad met de Schepping op een harmonieuze wijze beleven ...

De veertigdagentijd is traditioneel de tijd van 'vasten' en 'soberheid'. Het is niet de bedoeling om ons te kwellen door ons pleziertjes te ontzeggen. En er is niets verkeerd aan het genieten van de mooie aardse dingen. 'Vasten' wil er ons gewoon aan herinneren 'dat de mens niet leeft van brood alleen' ...

* Een mooie tekst: 'gebed van het woud'

Mens,
ik ben de warmte van uw hard
doorheen koude winternachten.
Ik ben de schaduw waarin je schuilt
wanneer de zomerzon brandt.

Ik ben de deur van je huis,
de tafel waaraan je eet
en het bed waarin je slaapt.

Ik ben hout van je wieg
én van jouw doodskist.

Ik ben het brood van de goedheid,
de bloem van de schoonheid.

Mens, luister dan naar mijn gebed:
heb eerbied voor mij en heb me lief!

* **Voor onderweg**

Hoe heb jij in de voorbije vreemde maanden de band met de natuur beleefd? Heb jij iets op een nieuwe wijze ontdekt?

Hoe wil jij tijdens deze veertigdagentijd jouw levensdraad met de schepping versterken? Welke kleine bijdrage kan jij leveren aan het milieu of aan het klimaat? Welk stapje wil jij zetten om te versoberen? ...

Als je met enkelen samen onderweg bent, kan je afspreken om bijv. 10 minuten in stilte te stappen.

Na die stille tijd kunnen jullie kort uitwisselen.

Tweede opstapje   *halverwege de wandeling* **de levensdraad met onze medemensen**

* **Een stukje uit het Evangelie**   *Lucas 4, vanuit: Bijbel in gewone taal*

De duivel nam Jezus mee naar Jeruzalem.

Hij bracht Hem naar het dak van de tempel, en zei:

“ Jij bent toch de Zoon van God!? Spring dan naar beneden!

Want in de heilige boeken staat:

God geeft zijn engelen de opdracht om je te beschermen ...

Maar Jezus antwoordde:

“ In de heilige boeken staat ook:

Je mag de Heer je God niet uitdagen om zijn macht te bewijzen.”

* **De levensdraad met onze medemensen**

Wie had ooit vermoed dat we in deze samenleving met zijn eindeloze communicatiemogelijkheden het gewone menselijke contact zo sterk zouden missen? “We zijn nu eenmaal sociale wezens”, hoor je dan zeggen. Hebben we ook dat tijdens deze crisis herontdekt?

Daarenboven hebben we tot onze scha en schande moeten vaststellen dat het lot van alle mensen op deze aardbol met elkaar verbonden is. Er ontstonden nieuwe vormen van solidariteit. Hopelijk blijven de beleidsmakers hier ook aan denken bij de verdeling van de beschikbare vaccins ...

In het scheppingsverhaal klinkt “Het is niet goed dat de mens alleen blijft”. En daarom schiep God voor de mens een partner “die bij hem past”. Mensen zijn er om elkaar aan te vullen ...

De duivel daagt Jezus uit om met een trucje succes te oogsten en zich zo te verheffen boven de andere mensen. Waar de éne mens zich méér waant dan de andere, wordt de harmonie verstoord.

De veertigdagentijd nodigt ons uit tot een hernieuwde aandacht voor de mensen om ons heen. Hoe kan ik een mens zijn “die bij de anderen past”, die zorgzaam aanvult wat een ander nodig heeft? Tevens roept de vasten ons op om ons hart te openen voor mensen wereldwijd. Want ja, het lot van alle mensen is verbonden!

* **Een mooie tekst**

Patrice Kayo, Kameroen

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt,
alleen uit de gemeenschap komt de wijsheid.
Een hand alleen kan geen touw om een bundel knopen.

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt.
Wie dan valt, heeft niemand om hem op te helpen.
Wie dan schreeuwt, heeft niemand die hem hoort.
Wie alleen loopt, gaat zwaar gebukt onder zijn last,
niemand deelt zijn vreugde of verdriet.

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt.
Hij nuttigt zijn maaltijd alleen.
Hij heeft slechts twee voeten, slechts twee armen,
hij heeft maar twee ogen ...

In de gemeenschap heeft ieder duizenden handen,
heeft ieder duizenden voeten, loopt niemand ooit alleen.

* **Voor onderweg**

Hoe heb jij in de voorbije vreemde maanden de band met jouw medemensen beleefd? Wat heb je gemist? Hoe heb je toch nabijheid en verbondenheid proberen te tonen?

Hoe wil jij tijdens deze veertigdagentijd jouw levensdraad met medemensen versterken? Hoe wil jij nog meer een mens zijn “die bij de anderen past”, die zorgzaam aanvult wat een ander nodig heeft?

Als je met enkelen samen onderweg bent, kan je afspreken om bijv. 10 minuten in stilte te stappen en daarna uit te wisselen.

Derde opstapje   *na ¾ van de wandeling* **de levensdraad met God / het goddelijke**

* **Een stukje uit het Evangelie**   *Lucas 4, vanuit: Bijbel in gewone taal*

Toen bracht de duivel Jezus naar een berg.

En in één tel liet hij Hem alle koninkrijken van de wereld zien.

De duivel zei:

“ Ik geef deze landen en al hun rijkdom aan jou.

Je hoeft alleen maar voor mij te knielen en mij te eren ...”

Maar Jezus antwoordde:

“ In de heilige boeken staat:

Kniel alleen voor de Heer je God, en vereer alleen Hem!”

* **De levensdraad met God / het goddelijke**

“Nu zullen de kerken wel terug vol lopen”, hoorde je her en der zeggen bij het begin van de corona-tijd ... en dat was natuurlijk *niet* zo. Maar onderzoek toont wel aan dat de behoefte aan zingeving is toegenomen, en dit in het bijzonder bij de jongere generatie.

We hoorden geregeld medegelovigen getuigen: “Als ik nu mijn geloof niet had ...” In een crisis voelen we nog duidelijker de kracht van stevige wortels.

In het scheppingsverhaal verlangt God van de mens gehoorzaamheid. Dit heeft niets te maken met slaafse volgzzaamheid. In Bijbels perspectief betekent het: ‘gehoor geven aan je roeping’, ‘je afstemmen op wat je ten diepste bent’.

Satan daagt Jezus uit om voor hem te knielen en zo macht te verwerven. Macht is een gevaarlijke afgod. Jezus blijft trouw aan zijn roeping en zal leven en handelen vanuit een intieme Godsrelatie.

* **Een mooie tekst**

Leo Kwanten

Als ik naar mensen luister
is het precies of Gij God met me meeluistert.
Gij interesseert U aan hun belevenissen en verhalen
Gij toont betrokkenheid.
Dat maakt me rustig in mijn contacten
en mild in mijn oordelen.

En als ik het huis uit moet voor een moeilijk gesprek
of voor een ambetante vergadering
vraag ik U om met me mee te fietsen
vooraan op de stang
dan kan ik U onderweg wat bijpraten.

En als ik aanbel appelleer ik U nog eens nadrukkelijk.
Gij komt erbij zitten, rechts achter mij
en dan lukken de dingen beter.
Ik heb daar een goed gevoel bij,
dat wil ik vasthouden.

Vanaf nu ga ik niet meer alleen de deur uit.
Samen uit, en samen weer thuis!

* **Voor onderweg**

Wat heeft Corona met jouw Godsrelatie gedaan? Heb je kracht
kunnen putten uit jouw geloof? Is jouw band met God verdiept?

Hoe wil jij tijdens deze veertigdagentijd jouw levensdraad met God
versterken? Hoe kan je tijd maken voor gebed en bezinning? ...

*Als je met enkelen samen onderweg bent, kan je afspreken om bijv. 10
minuten in stilte te stappen en daarna uit te wisselen.*

Slotmoment *in de kluis van Bolderberg*

* **Een stukje uit het Evangelie** *Lucas 4, vanuit: Bijbel in gewone taal*

De kracht van de heilige Geest was nu in Jezus
en Hij ging terug naar Galilea ...

* **Verbonden leven**

Waar in het scheppingsverhaal het eerste mensenpaar zich mee laat slepen door de aantrekkingskracht van het kwaad, weerstaat Jezus hieraan.

Dit verhaal aan het begin van het Evangelie toont wat de fundamentele keuzes van Jezus' leven zijn. Het schetst uit welke onzichtbare levensdraden Hij zijn kracht en inspiratie haalde.

In de mate dat wij groeien in 'verbonden leven', krijgt de heilige Geest ruimte in ons leven. Tijdens de veertigdagentijd verzorgen we onze onzichtbare levensdraden, om met Pasen klaar te zijn voor een nieuw begin!

* **Gebed**

Goede God,
leer ons in deze Veertigdagentijd te begrijpen
wat Jezus ons heeft voorgeleefd:
om niet te leven van brood alleen
maar van elk woord dat U tot ons spreekt.

Maak ons sterk om de juiste keuzes te maken:
leven in harmonie met de natuur, in respect en soberheid;
ons niet verheffen boven anderen, maar dienaar zijn;
geen macht nastreven,
maar ons gehoorzaam afstemmen op Uw droom.

Zegen, Heer, onze pelgrimstocht van veertig dagen naar Pasen.

In het torenkamertje (links vooraan) kan je iets schrijven in het intentieboek: zo leg je verbinding met de pelgrims die voor en na jou komen.

Aan de uitgang van de kluisapel mag je een kaartje (met dezelfde afbeelding als de voorpagina van dit boekje) mee naar huis nemen, als aandenken.

Fijn dat je mee pelgrimeerde en ... wel thuis!

Als extraatje ...

Onze God, heilige eenheid en veelheid aan Liefde,
moge de innige, goddelijke band in U
voor ieder mens tot kracht en bron worden
van broederlijke verbondenheid.

Sterk ons met Uw liefde:
de liefde, waarin Jezus mocht opgroeien in het gezin van Nazareth,
de liefde, door Jezus voorgeleefd in al zijn doen en laten,
de liefde, zoals die beleefd werd in de eerste gemeenschappen in
Jezus' naam.

Doe ons als christenen steeds Uw Evangelie beleven
en in ieder mens Christus ontdekken
niet alleen als de Gekruisigde
in de angsten van mensen, verworpen en vergeten door de wereld,
maar ook als de Verrezene
die mensen opricht ten leven.

Kom, heilige Geest,
toon ons de goddelijke schoonheid in een veelheid van volken
om zo te ontdekken
dat allen er toe doen,
dat allen nodig zijn,
en dat allen door het rijke verschil van hun eigenheid
beeld en gelijkenis zijn van een mensheid
geheel door U zo graag geliefd.

*Vrije vertaling
van het oecumenisch gebed van paus Franciscus
in de encycliek Fratelli Tutti*

Deze pelgrimswandeling is een organisatie van

in samenwerking met

voor meer info:

www.pelgrimswandelingen.be